

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Čakovec

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

EKONOMSKA OPRAVDANOST CIJENE
JAVNE VODOOPSKRBE (OPSKRBE PITKOM VODOM)
NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Čakovec, lipanj 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	3
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
IV.	USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE (OPSKRBE PITKOM VODOM)	5
V.	NALAZ	13
VI.	OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI CIJENE JAVNE VODOOPSKRBE	17

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/12-07/58

URBROJ: 613-22-13-6

Čakovec, 19. lipnja 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ POSEBNOJ REVIZIJI
EKONOMSKE OPRAVDANOSTI CIJENE JAVNE VODOOPSKRBE (OPSKRBE PITKOM
VODOM) NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je posebna revizija ekonomske opravdanosti cijene javne vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom) na području Međimurske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 2. listopada 2012. do 19. lipnja 2013.

I. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je ocjena ekonomske opravdanosti cijena javne vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom) na području Međimurske županije (dalje u tekstu: Županija) od 2010. do 2012.

Uslugu javne vodoopskrbe na području Županije obavlja trgovačko društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec (dalje u tekstu: Društvo). Društvo je u vlasništvu općina, gradova i Županije. Prema odredbama članka 202. Zakona o vodama (Narodne novine 153/09, 63/11 i 130/11), Županija nema zakonske osnove za posjedovanje udjela u Društvu, te je Društvo pokrenulo postupak za usklađenjem koji je u vrijeme obavljanja revizije u tijeku. Uz javnu vodoopskrbu, Društvo obavlja i djelatnost javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

Društvo zahvaća vodu za potrebe javne vodoopskrbe na temelju koncesije. Vodoopskrbni sustav Međimurja podijeljen je na četiri vodoopskrbne zone, a temelji se na crpljenju podzemne vode iz šest zdenaca vodocrpilišta Nedelišće koja opskrbljuju I., II. i III. zonu, dva zdenca vodocrpilišta Prelog koja opskrbljuju IV. vodoopskrbnu zonu i pričuvnog vodocrpilišta Sveta Marija. Vodocrpilište Nedelišće osigurava oko 80,0% potreba javne vodoopskrbe, a 20,0% osigurava vodocrpilište Prelog. Vodoopskrbni sustav Međimurja raspolaže sa šest vodosprema, četiri precrpne stanice za povišenje tlaka, te osamdesetak redukcijskih stanica za sniženje tlaka. Distribucijska mreža je duljine 1 057 km, a sustav distribucije je u potpunosti zatvoren i osiguran od moguće vanjske kontaminacije.

Županija zauzima površinu od 729,58 km² što čini 1,3% ukupne površine Republike Hrvatske i prema popisu stanovnika iz 2011. ima 114 414 stanovnika raspoređenih u tri grada, 22 općine i 131 naselje. Izgrađenost vodoopskrbnog sustava Međimurja je 99,0%, a na sustav javne vodoopskrbe je priključeno 77,7% domaćinstava, odnosno 76,4% ukupnog broja stanovnika Županije. Za 0,3% domaćinstava (118 stambenih jedinica) ne postoji mogućnost priključenja zbog neizgrađenosti vodovodne mreže. Koncem 2012. Društvo je u odjelu vodoopskrbe imalo 57 zaposlenika i ostvarilo prihode od djelatnosti vodoopskrbe u iznosu 31.539.045,00 kn.

Strategija upravljanja vodama Republike Hrvatske kojom su utvrđeni vizija, misija, ciljevi i zadaće koje se odnose na upravljanje vodama donesena je u srpnju 2008. Strategija je usklađena s direktivama Europske unije i čini osnovu za korištenje sredstava iz prepristupnih fondova Europske unije. Strateške odrednice u području vodoopskrbe jesu: povećanje stupnja opskrbljenosti stanovništva, unapređenje upravljanja javnim vodoopskrbnim sustavima (određivanje distribucijskih područja, povezivanje vodoopskrbnih sustava-regionalni sustavi), ekonomska cijena vode, smanjenje gubitaka vode iz javnih vodoopskrbnih sustava, zadovoljenje potreba za vodom, te povećanje sigurnosti zahvata vode za javnu vodoopskrbu. Prema Strategiji upravljanja vodama, u zaštiti ljudskoga zdravlja u okviru upravljanja vodama, prioritetno se polazi od priključenosti stanovništva na javni vodoopskrbni sustav i sustav javne odvodnje. Istaknut je problem nedovoljne priključenosti stanovništva na sustav javne odvodnje, odnosno potreba ulaganja u razvitak javne odvodnje kako bi se postupno dostigli europski zahtjevi priključenosti stanovništva na sustav javne odvodnje.

Razvojnou strategijom Županije za razdoblje od 2011. do 2013. kao osnovni razvojni problemi u području vodoopskrbe i odvodnje utvrđeni su: nedovoljno razvijen sustav odvodnje i pročišćavanja, velika duljina cjevovoda, velik broj priključaka, a mala potrošnja vode i mali vodospremnčki prostor zbog kojeg se, radi očuvanja kvalitete vode, svakodnevno preventivno ispušta velika količina vode. Utvrđene razvojne potrebe odnose se na daljnju rekonstrukciju i modernizaciju javnog vodoopskrbnog sustava, izgradnju dodatnih objekata, priključivanje svih kućanstava na sustav javne vodoopskrbe, te osiguravanje sigurne i kvalitetne vodoopskrbe primjenom suvremenih tehnologija praćenja i upravljanja sustavom vodoopskrbe, rekonstruiranje postojeće kanalizacijske mreže i izgradnja uređaja s većim stupnjem pročišćavanja otpadnih voda radi zaštite izvorišta pitke vode.

Zakonodavni okvir kojim je uređeno obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i utvrđivanje cijena vodnih usluga (javne vodoopskrbe) čine Zakon o vodama, Zakon o financiranju vodnoga gospodarstva (Narodne novine 153/09 i 90/11), Uredba o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva (Narodne novine 112/10), Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine 110/07), te drugi zakoni i propisi.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi pravilnost načina utvrđivanja cijene usluge javne vodoopskrbe,
- provjeriti usklađenost načina utvrđivanja cijene sa zakonima i drugim propisima,
- analizirati elemente (strukturu) za izračun cijene javne vodoopskrbe,
- ispitati kretanje i utvrditi razloge promjene cijene u posljednje tri godine, te
- provjeriti i ocijeniti ekonomsku opravdanost cijene usluge javne vodoopskrbe.

Područje revizije je određeno na temelju zakona i propisa koji uređuju cijenu i obvezne elemente koje cijena usluge mora obuhvaćati, propisanih načela na kojima se opskrba vodom mora temeljiti i interesa javnosti (korisnika usluga) za uspostavljanje učinkovitog i ekonomičnog sustava vodoopskrbe u skladu s načelima zaštite okoliša i održivog razvitka.

S obzirom da je Društvo jedini javni isporučitelj vodnih usluga vodoopskrbe i odvodnje na području Županije, te nema izravnu konkurenciju na području na kojem djeluje, ekonomska opravdanost cijena javne vodoopskrbe promatrana je kao kretanje (promjena) cijene u odnosu na ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture koja se financira iz cijene usluga, te u održivi razvitak (element prirodnog bogatstva, značenje vode kao državnog resursa) i povećanje kakvoće (zaštite) vodnih usluga.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo isporučitelja vodnih usluga, elementi, struktura, način utvrđivanja i kretanje cijena u posljednje tri godine, prihodi, rashodi, te usklađenost cijena sa zakonima i propisima.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U postupku revizije su korištene različite metode kako bi se odgovorilo na revizijska pitanja. Za određivanje ključnih pitanja koja će biti predmet ispitivanja, korišteni su podaci na temelju prethodnih istraživanja, te obavljenih revizija financijskih izvještaja i poslovanja Društva.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja dokaza:

- provjera usklađenosti cijene sa zakonom,
- analiza elemenata i strukture cijene,
- analiza opravdanosti promjena cijene u razdoblju od 2010. do 2012.,
- provjera ekonomske opravdanosti cijene u odnosu na kvalitetu pružene usluge,
- analiza ostvarenih prihoda i rashoda,
- analiza ekonomske isplativosti obavljanja usluge u smislu vrednovanja odnosa troškova i ostvarenja prihoda od obavljanja djelatnosti.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Društva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola te je obavljena analiza internih akata i načina praćenja poslovanja po pojedinim djelatnostima. Obavljen je uvid u podatke iskazane u financijskim izvještajima i poslovnim knjigama, a podaci su uspoređeni s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Korištene su objave u stručnim publikacijama, elektronskim medijima i tisku. Pojedinačne poslovne informacije su provjerene analitičkim dokaznim postupcima. Za područja niskog rizika su primijenjeni minimalni dokazni postupci uz korištenje metode uzorka, a za područja srednjeg rizika, standardni dokazni postupci uz kombinaciju različitih analitičkih postupaka i sastavljanja pomoćnih tablica (uključenost u korištenje usluge). Za područja visokog rizika su primijenjeni fokusirani postupci na određenom broju poslovnih događaja (namjensko trošenje prihoda i ulaganja u dugotrajnu imovinu). Područja provjere su bez obzira na utvrđenu razinu rizika temeljena na usporedbi i ocjeni usklađenosti financijskih i nefinancijskih informacija u poslovnoj dokumentaciji, poslovnim knjigama i financijskim izvještajima. Za izračun i analizu usporednih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Za potrebe revizije korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti i Društvo u cjelini. Obavljeni su razgovori s direktorom Društva i voditeljima financijsko računovodstvenog sektora i sektora vodoopskrbe i odvodnje, te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima (značajna odstupanja).

Okosnicu revizije činila su sljedeća pitanja:

- je li cijena usluge utvrđene u skladu sa zakonom,
- je li cijena usluge ekonomski opravdana,
- jesu li opravdane promjene u cijeni u razdoblju od 2010. do 2012., te
- je li cijena usluge opravdana s obzirom na kvalitetu pružene usluge?

IV. USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE (OPSKRBE PITKOM VODOM)

Prema odredbama članka 3. Zakona o vodama, javna vodoopskrba je djelatnost zahvaćanja podzemnih i površinskih voda namijenjenih ljudskoj potrošnji i njihova kondicioniranja te isporuka do krajnjega korisnika ili drugog isporučitelja vodne usluge, ako se ti poslovi obavljaju putem građevina javne vodoopskrbe, te upravljanje tim građevinama.

Društvo obavlja djelatnost vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom) na temelju koncesije i vodopravnih dozvola. Ugovor o koncesiji za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe zaključen je s Državnom upravom za vode 1998., a Dodatak ugovoru 2002. Za crpljenje vode iz vodocrpilišta Prelog dozvola Ministarstva vodoprivrede je dobivena 1991. na neodređeno vrijeme, a za crpljenje vode iz vodocrpilišta Nedelišće dobivena je od Hrvatskih voda u prosincu 1999. do veljače 2018. Rješenje o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti dobiveno je 1996. U skladu s odredbama članka 13. Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe (Narodne novine 28/11), Društvo je u studenome 2012., radi usklađenja s Pravilnikom, Ministarstvu poljoprivrede uputilo zahtjev za donošenje rješenja o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti vodoopskrbe.

Područje obavljanja djelatnosti i broj korisnika

Uslugu javne vodoopskrbe Društvo pruža u svih 131 naselja Županije. Prema evidenciji Društva, u 2010. je na vodovodnu mrežu priključeno 33 343 domaćinstava, u 2011. je priključeno 33 690 domaćinstava, a u 2012. je na vodovodnu mrežu priključeno ukupno 33 909 domaćinstava, odnosno 77,7% od ukupnog broja domaćinstava utvrđenih popisom stanovnika 2011. Društvo u prosjeku na godišnjoj razini priključi na vodovodnu mrežu oko 300 novih domaćinstava.

Udjel domaćinstava priključenih na sustav javne vodoopskrbe Županije je izračunan na temelju podataka o broju domaćinstava utvrđenih Popisom stanovništva za 2011. i evidencije Društva o broju domaćinstava priključenih na sustav javne vodoopskrbe. Najmanji udjel uključenosti domaćinstava u korištenju usluge javne vodoopskrbe imaju općine Mala Subotica 64,1% i Podturen 64,6%, a najveći Donji Vidovec 92,0% i Donja Dubrava 92,7%. Nizak udjel priključenosti rezultat je naselja s velikim brojem socijalno ugroženih kućanstava.

Prema podacima Društva, na sustav javne vodoopskrbe Međimurja u 2010. je priključeno 2 255 pravnih osoba, u 2011. je priključeno 2 331, a u 2012. je priključeno ukupno 2 381 pravnih osoba. Podaci o broju pravnih osoba (trgovačkih društava, ustanova i drugo) za područje Županije nisu objavljeni.

Obračun vodne usluge javne vodoopskrbe

Društvo cijenu vodne usluge javne vodoopskrbe obračunava prema isporučenoj količini vode očitanoj vodomjerom (mjeraču protoka), u skladu s odlukama Društva.

Korisnici vodne usluge su razvrstani u dvije kategorije. Kategorija s nižom cijenom obuhvaća domaćinstva i ustanove (škole, vrtići, domovi umirovljenika, bolnica i udruge), a kategorija s višom cijenom ostale pravne osobe, odnosno gospodarstvo.

Pod isporučenom količinom vode podrazumijeva se količina vode koja je protekla kroz vodomjer i koju je vodomjer registrirao. Društvo obavlja očitavanje vodomjera za domaćinstva u pravilu jednom godišnje i to zaključno do 30. rujna tekuće godine, a za pravne osobe očitavanje se obavlja mjesečno, a iznimno tromjesečno, ako je mjesečna potrošnja manja od 15 m³. Korisnici vodnih usluga u kategoriji s nižom cijenom plaćaju uslugu na temelju ispostavljenih akontacijskih uplatnica, za razdoblje od najviše 12 mjeseci, nakon čega Društvo temeljem očitavanja stvarne potrošnje korisniku dostavlja obračun potrošnje za određeno vremensko razdoblje. Obračun predstavlja račun za pruženu uslugu. Mjesečne akontacije utvrđuju se prve godine odnosno u prvom obračunskom razdoblju u visini predviđive potrošnje, a nadalje u visini prosječne potrošnje iz vremenski istog obračunskog razdoblja prethodne godine. Korisnicima kategorije s višom cijenom Društvo ispostavlja mjesečni račun na temelju očitavanja vodomjera.

Prihodi i rashodi od djelatnosti javne vodoopskrbe

Za razdoblje od 2010. do 2012. Društvo najznačajnije prihode i rashode ostvaruje od djelatnosti vodoopskrbe. S obzirom da je predmet revizije kretanje cijene u posljednje tri godine, revizijom je uspoređeno ostvarenje prihoda i rashoda, te mjere koje je Društvo poduzimalo za njihovo povećanje, odnosno smanjenje u svrhu poboljšanja kvalitete usluge i održavanja cijene usluga na istoj razini. Društvo je u ukupnom poslovanju, a i od djelatnosti vodoopskrbe ostvarivalo dobit, što upućuje na činjenicu da je obavljanje navedene djelatnosti ekonomski isplativo. U 2010. od djelatnosti vodoopskrbe ostvarena je dobit prije oporezivanja u iznosu 73.256,00 kn i čini 89,6% ukupne dobiti Društva, u 2011. iznosi 171.426,00 kn i čini 82,8%, a u 2012. u iznosu 115.443,00 kn i čini 82,5% ukupne dobiti Društva.

- Prihodi

Prihodi od djelatnosti vodoopskrbe u 2010. iznose 25.912.601,00 kn i čine 59,7% ukupnih prihoda Društva, u 2011. iznose 29.781.189,00 kn i čine 67,6%, a u 2012. iznose 31.539.045,00 kn i čine 67,4% ukupnih prihoda Društva. Rast prihoda se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda ostvarenih iz cijene javne vodoopskrbe.

Prihodi ostvareni iz cijene javne vodoopskrbe za 2010. iznose 22.272.618,00 kn i čine 86,0% ukupnih prihoda od djelatnosti vodoopskrbe, za 2011. iznose 26.147.071,00 kn i čine 87,8%, a za 2012. iznose 27.790.843,00 i čine 88,1% ukupnih prihoda od djelatnosti vodoopskrbe. Ostvareni su od korisnika na temelju računa i uplatnica za isporučenu uslugu javne vodoopskrbe. Značajno su povećani u 2011. za 3.874.453,00 kn ili 17,4% iz razloga što je Društvo koncem 2010. i u 2011. povećalo varijabilni dio cijene javne vodoopskrbe svim kategorijama potrošača i fiksni dio osnovne cijene javne vodoopskrbe korisnicima s nižom cijenom.

Prihodi ostvareni iz cijene javne vodoopskrbe su u cijelosti prihodi s propisanim namjenama. Za 2012. je ostvaren višak prihoda iz fiksnog dijela osnovne cijene javne vodoopskrbe u iznosu 828.229,00 kn, te je utrošen za financiranje dijela varijabilnih troškova (materijalni troškovi, troškovi usluga, zaposlenih, koncesije i drugo). Prikupljene naknade za razvoj Društvo koristi za ulaganja prema principu solidarnosti na način da se osigura ravnomjeran razvoj sustava javne vodoopskrbe i odvodnje na području Županije. O prikupljenim i utrošenim sredstvima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavlja izvješća.

Prikupljene naknade za zaštitu i korištenje voda Društvo prenosi na račun Hrvatskih voda. Koncem 2012. obveze prema Hrvatskim vodama iznose 56.144,00 kn i podmirene su do dana obavljanja revizije.

Osim prihoda iz cijene javne vodoopskrbe, vrijednosno značajniji prihodi od djelatnosti vodoopskrbe se odnose na odgođene prihode, te prihode od naknade šteta na imovini ostvarene od osiguravajućeg društva. Odgođeni prihodi se odnose na sredstva za pokriće amortizacije za udjel uplate Hrvatskih voda, pretpripravnih fondova i vlasnika Društva u financiranju komunalnih građevina stavljenih u uporabu.

Na temelju prihoda ostvarenih od djelatnosti vodoopskrbe, utvrđena je ocjena godišnjeg prihoda po zaposleniku. Godišnji prihodi po zaposleniku za razdoblje od 2010. do 2012. imaju trend povećanja. U 2012. je zaposlenik u djelatnosti vodoopskrbe ostvario godišnji prihod u iznosu 553.317,00 kn, što je za 98.710,00 kn ili 21,7% više u odnosu na 2010. (uz povećanje prihoda broj zaposlenika je ostao nepromijenjen).

- Rashodi

Rashodi djelatnosti vodoopskrbe za 2010. iznose 25.839.346,00 kn i čine 59,7% ukupnih rashoda Društva, za 2011. iznose 29.609.763,00 kn i čine 67,5%, a za 2012. iznose 31.423.602,00 kn i čine 67,4% ukupnih rashoda Društva. Značajnije povećanje ostvarenih rashoda se odnosi na povećanje zajedničkih troškova (troškovi koji se ne mogu izravno rasporediti na djelatnost, te ih Društvo raspoređuju po utvrđenom ključu) zbog povećanih ulaganja u odjelu razvoja.

Vrijednosno najznačajniji rashodi djelatnosti vodoopskrbe za 2012. odnose se na zaposlene, amortizaciju, materijalne troškove i usluge i iznose 20.487.202,00 kn, te čine 65,2% rashoda djelatnosti vodoopskrbe.

Prema evidencijama Društva, u djelatnosti vodoopskrbe u razdoblju od 2010. do 2012. je zaposleno 57 zaposlenika. Najveći broj zaposlenika (29), odnosno 51,0% zaposlenika djelatnosti vodoopskrbe ima srednju stručnu spremu. Sa zaposlenicima su zaključeni ugovori o radu i dodaci ugovorima. Revizijskim postupcima pregleda i provjere troškova zaposlenika je utvrđeno da se Društvo u ostvarenju rashoda za plaće ponaša svrsishodno. Plaće, porezi i doprinosi su obračunani i isplaćeni u skladu sa zakonima i drugim propisima. Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenika u djelatnosti vodoopskrbe Društva za 2012. iznosi 4.927,00 kn i na razini je prosječne mjesečne neto plaće u djelatnosti opskrbe vodom u Republici Hrvatskoj, koja je prema podacima Financijske agencije za razdoblje siječanj-lipanj 2012. iznosila 4.939,00 kn.

Troškovi amortizacije znatno su veći u 2011. zbog povećanja stopa amortizacije. Stope su povećane kako bi se vodovodni sustav amortizirao u kraćem i realnijem vijeku trajanja čime bi se pospješila i omogućila njegova rekonstrukcija i daljnja izgradnja.

Materijalni troškovi se odnose na nabavu osnovnog materijala (cijevi, ventila, spojeva, brtvenog materijala, vodomjera i drugo), energije i goriva. Troškovi su ostvareni na temelju zaključenih ugovora s odabranim ponuditeljima nakon provedenih postupaka javne nabave prema specifikaciji vrste i količine robe na narudžbenicama. Troškovi energije su povećani zbog većeg broja obračunskih mjernih mjesta, te zbog povećanja cijene energenata. Troškovi goriva su ostvareni za radna vozila i strojeve, za koje su ustrojene propisane evidencije. Društvo ima 48 vozila koje zaposlenici koriste u obavljanju djelatnosti.

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge odnose se na usluge vanjskih suradnika, tekućeg i investicijskog održavanja, te prema ugovorima o djelu. Društvo koristi usluge vanjskih suradnika za projektiranje, geometriku i izvođenje investicija. Troškovi tekućeg održavanja se odnose na održavanje vodovodnog sustava u koje pripadaju i popravci te redovna zamjena vodomjera prema zakonskim propisima (svakih 5 godina), a u 2012. su povećani jer je zamijenjen veći broj vodomjera u odnosu na 2011. Zbog starosti sustava, Društvo stalno ulaže u rekonstrukcije vodova, mreža i priključaka čime utječe na smanjenje rizika kvarova. Troškovi investicijskog održavanja se odnose na popravak i baždarenje vodomjera, servis klorinacijske i neutralizacijske opreme, zamjenu crpki za neutralizator klora, ispitivanje hidrantske mreže, kontrolu ispravnosti i tehničke zaštite alarma ulaza u hidrotehničke objekte (crpilišta, vodospremnici, mjerne postaje) te drugo. Troškovi prema ugovorima o djelu se odnose na naknade isplaćene fizičkim osobama na temelju zaključenih ugovora za usluge očitavanja vodomjera na području Županije i dostavu akontacijskih uplatnica za plaćanje usluge javne vodoopskrbe. Tijekom 2012. je zaključeno 28 ugovora o djelu za godišnje očitavanje vodomjera i za dostavu uplatnica.

U skladu s odredbama Uredbe o mjerilima ekonomičnog poslovanja isporučitelja vodnih usluga (Narodne novine 112/10) Društvo je Upravi vodnog gospodarstva dostavilo podatke o ekonomičnosti u djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje. Ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo jednom godišnje objavljuje analizu ekonomičnosti poslovanja i to pojedinačno za svakog isporučitelja vodne usluge i zbirno za sve isporučitelje vodnih usluga. Analize Ministarstva do vremena obavljanja revizije nisu objavljene, niti su dostavljene Društvu.

Cijena vodnih usluga

Voda ima svoju ekonomsku vrijednost koju čine troškovi potrebni radi osiguranja njezine dostupnosti i zaštite, te radi izgradnje, upravljanja i održavanja vodnih sustava. Povrat troškova osigurava se jednim dijelom plaćanjem cijene vodnih usluga na vodoopskrbnom području, aglomeraciji ili uslužnom području, te plaćanjem naknade za razvoj, a drugim dijelom plaćanjem naknade za korištenje voda i naknade za zaštitu voda (načelo punoga povrata troškova). Društvo u utvrđivanju cijene vodnih usluga polazi od zakonskih odredaba i potrebe optimalnog poslovanja uz raspoložive resurse.

Odluke o cijeni i opći uvjeti obavljanja djelatnosti su objavljeni na mrežnoj stranici Društva. Odlukama su utvrđene cijene za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda po jedinicama lokalne samouprave prema kategorijama potrošača (domaćinstva, ustanove, pravne osobe, te socijalno ugroženi građani).

Ukupna cijena javne vodoopskrbe nije jednaka u svim jedinicama lokalne samouprave, a ovisi o obujmu pružanja usluge, odnosno o činjenici pruža li se u pojedinoj jedinici lokalne samouprave i usluga javne odvodnje i pročišćavanja, te je li pojedina jedinica lokalne samouprave uvela naknadu za razvoj ili ne. Društvo je iz tog razloga, uz Odluke o cijeni vodnih usluga, za svaku jedinicu lokalne samouprave izradilo pregled iz kojeg je vidljiva ukupna cijena javne vodoopskrbe i elementi od kojih se sastoji.

a) Elementi i struktura cijene javne vodoopskrbe

Društvo je elemente i strukturu cijene javne vodoopskrbe sastavilo u skladu sa zakonima i propisima.

Tarifa vodnih usluga (isporuka vode) javne vodoopskrbe prema odredbama članka 206. Zakona o vodama, najmanje mora sadržavati osnovnu cijenu vodne usluge i cijenu koju plaćaju socijalno ugroženi građani. Prema odredbama članka 3. Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, najniža osnovna cijena vodnih usluga sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela. Fiksni dio cijene vodnih usluga korisnici plaćaju po priključku, a varijabilni dio prema količini isporučene vode. Fiksni dio služi pokriću troškova koji ne ovise o količini isporučene vode (očitanje vodomjera, obradu očitanih podataka, dostavu računa i uplatnica, servisiranje i umjeravanje vodomjera, tekuće i investicijsko održavanje i drugo). Varijabilni dio osnovne cijene služi za financiranje materijalnih troškova, troškova usluga, zaposlenih, koncesije, amortizacije, vrijednosnog usklađenja, te financijskih rashoda.

Socijalno ugroženi građani plaćaju 60,0% osnovne cijene javne vodoopskrbe za količinu isporučene vode nužne za osnovne potrebe kućanstva. Količina vode nužna za osnovne potrebe kućanstva iznosi 5 m³ mjesečno po kućanstvu. Pod socijalno ugroženim građanima smatraju se osobe koje su svojim aktom utvrdile jedinice lokalne samouprave.

Uz osnovnu cijenu, cijena javne vodoopskrbe sadrži i obvezne naknade propisane uredbama Vlade i naknade koje mogu uvesti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Naknade se obračunavaju po m³ isporučene vode. Visina naknade za zaštitu voda i naknade za korištenje voda je propisana odredbama Uredbe o visini naknade za zaštitu voda (Narodne novine 82/10 i 83/12) i Uredbe o visini naknade za korištenje voda (Narodne novine 82/10 i 83/12). Navedene naknade su prihod Hrvatskih voda, te ih Društvo zasebno iskazuje, a za obračun i prikupljanje obračunava manipulativne troškove u visini 5,0% prikupljenog iznosa.

U skladu s odredbama članka 52. Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva, cijena sadrži i naknadu za razvoj u jedinici lokalne samouprave, ako je jedinica takvu naknadu uvela, te naknadu za razvoj radi zaštite izvorišta i naknadu za razvoj na uslužnom području, koje je uvela Skupština Međimurske županije.

Porez na dodanu vrijednost Društvo obračunava na osnovnu cijenu javne vodoopskrbe, a na naknade koje su prihod Hrvatskih voda i na naknade za razvoj u skladu s odredbama članka 8. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine 47/95, 106/96, 164/98, 105/99, 54/00, 73/00, 48/04, 82/04, 90/05, 76/07, 87/09, 94/09, 22/12 i 136/12) porez na dodanu vrijednost ne obračunava, s obzirom da prikupljanje naknada ne predstavlja uslugu.

Naknada za zaštitu voda iznosi 0,90 kn/m³, odnosno 0,27 kn/m³, naknada za korištenje voda iznosi 0,80 kn/m³, dok naknada za razvoj iznosi od 0,50 kn/m³ do 3,68 kn/m³, ovisno plaća li se za kategoriju korisnika s nižom cijenom ili za one s višom cijenom, te ovisno koriste li potrošači samo uslugu isporuke vode ili i uslugu odvodnje. Od 25 jedinica na području Županije, naknadu nisu uvele općine Belica, Dekanovec, Domašinec, Gornji Mihaljevec i Štrigova. Županijska skupština je svim korisnicima sustava javne vodoopskrbe utvrdila obvezu plaćanja naknade za razvoj radi zaštite izvorišta u iznosi 0,50 kn/m³ isporučene vode i naknadu za razvoj na uslužnom području u iznosu 1,50 kn/m³. Za korisnike koji u cijeni javne vodoopskrbe plaćaju troškove pročišćavanja otpadnih voda, naknada za razvoj na uslužnom području iznosi 0,50 kn/m³ isporučene vode.

- b) Kretanje cijene usluga javne vodoopskrbe u razdoblju od 2010. do 2012., te usklađenost cijene vodnih usluga s odredbama zakona i provedbenih propisa

Društvo je cijenu vodnih usluga za različite kategorije potrošača sastavilo i utvrdilo na temelju odredbi Zakona o vodama, Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva i Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva. Prema odredbama članka 197. Zakona o vodama, cijena vodnih usluga se određuje prema načelima punoga povrata troškova kako je propisano Zakonom o financiranju vodnoga gospodarstva, socijalne prihvatljivosti cijene javne vodoopskrbe i zaštite od monopola. U razdoblju od 2010. do 2012. Društvo je cijenu javne vodoopskrbe mijenjalo tri puta. Promjene se odnose na fiksni i varijabilni dio osnovne cijene javne vodoopskrbe, a naknade nisu mijenjane.

U kolovozu 2010. je povećan varijabilni dio osnovne cijene kategoriji s nižom cijenom s $2,98 \text{ kn/m}^3$ na $3,78 \text{ kn/m}^3$, što je za 0,80 kn ili 26,9% više, a kategoriji s višom cijenom s $4,76 \text{ kn/m}^3$ na $5,70 \text{ kn/m}^3$, što je za 0,94 kn ili 19,8% više. Prema Odluci Društva, varijabilni dio cijene je povećan u svrhu zadržavanja sigurnosti i kvalitete pružanja usluga, te funkcionalnosti sustava. Kao razlog povećanja cijene javne vodoopskrbe Društvo je navelo porast troškova upravljanja sustavom vodoopskrbe (cijena materijala, energije, vanjskih usluga), te povećana ulaganja zbog sve veće starosti i obujma sustava. Osim toga, cijena javne vodoopskrbe pokriva troškove upravljanja sustavom u kojem troškovi nastaju i onda kada krajnji potrošač ne koristi vodu, a zbog globalne recesije potrošnja vode se smanjuje, što za posljedicu ima smanjene prihoda od usluge javne vodoopskrbe kojima se sustav održava. Fiksni dio nije promijenjen i iznosio je za korisnike s nižom cijenom 13,82 kn, a za korisnike s višom cijenom 40,65 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Povećanje cijene iz svibnja 2011. se odnosi na usklađivanje osnovne cijene javne vodoopskrbe s odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva. Najniža osnovna cijena vodnih usluga izračunana je na temelju planiranih godišnjih troškova, planiranog broja potrošnih mjesta i isporučene vode za 2011. Društvo je sastavilo obračun s planiranim i ostvarenim vrijednostima iz kojeg je vidljivo da je osnovni dio cijene vodne usluge obračunan na temelju realno planiranih vrijednosti. Odluka o cijeni vodnih usluga je donesena temeljem prethodnih suglasnosti gradova i općina, te je dostavljena Vijeću za vodne usluge i objavljena na mrežnoj stranici Društva. Fiksni dio osnovne cijene je povećan korisnicima s nižom cijenom, a varijabilni za obje kategorije korisnika. Fiksni dio osnovne cijene javne vodoopskrbe za korisnike s nižom cijenom je povećan za 1,09 kn ili 7,9% i iznosi 14,91 kn mjesečno po priključku. Varijabilni dio osnovne cijene za korisnike s nižom cijenom je povećan za 0,34 kn ili 9,0% i iznosi $4,12 \text{ kn/m}^3$ bez poreza na dodanu vrijednost, a za korisnike s višom cijenom za 0,53 kn ili 9,3% i iznosi $6,23 \text{ kn/m}^3$ bez poreza na dodanu vrijednost. Osim toga, navedenom Uredbom je uvedena kategorija socijalno ugroženih građana kojima cijena javne vodoopskrbe ne smije prelaziti 60,0% osnovne cijene javne vodoopskrbe.

Društvo je utvrdilo osnovnu cijenu javne vodoopskrbe za socijalno ugrožene građane u skladu s Uredbom, te fiksni dio iznosi 8,95 kn po priključku, a varijabilni dio iznosi $2,47 \text{ kn/m}^3$ isporučene vode bez poreza na dodanu vrijednost. Prema podacima Društva, na području Županije u 2012. je 135 korisnika iz kategorije socijalno ugroženih građana.

U ožujku 2012. cijena javne vodoopskrbe je smanjena za 10,6%. U skladu s odredbama članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine 22/12), Društvo na isporuku vodne usluge javne vodoopskrbe obračunava sniženu stopu poreza na dodanu vrijednost od 10,0% (ranije 23,0%). Prema navedenom, fiksni dio osnovne cijene s porezom na dodanu vrijednost za korisnike s nižom cijenom je iznosio 16,39 kn, a za korisnike s višom cijenom 44,72 kn mjesečno.

Na području Županije, najnižu cijenu javne vodoopskrbe (s naknadama i porezom na dodanu vrijednost) plaćaju korisnici u općinama koje nisu uvele naknadu za razvoj (za kategoriju s nižom cijenom iznosi 8,23 kn/m³, a za kategoriju s višom cijenom iznosi 10,55 kn/m³), a najvišu cijenu javne vodoopskrbe plaćaju korisnici na području općine Vratišinec (za kategoriju s nižom cijenom iznosi 10,57 kn/m³, a za kategoriju s višom cijenom iznosi 14,23 kn/m³).

Povećanje cijene javne vodoopskrbe koje je Društvo provelo u siječnju 2013. odnosi se na usklađivanje iznosa obaveznih naknada (za korištenje voda i za zaštitu voda) s izmjenama Uredbe o visini naknade za zaštitu voda (Narodne novine 83/12) i Uredbe o visini naknade za korištenje voda (Narodne novine 83/12). Naknada za korištenje voda je povećana s 0,80 kn/m³ na 1,35 kn/m³, što je za 0,55 kn/m³ ili 68,8%, a naknada za zaštitu voda s 0,90 kn/m³ na 1,35 kn/m³, što je za 0,45 kn/m³ ili 50,0% više. Osim toga, na temelju Odluke gradskog vijeća, korisnicima s područja grada Čakovca je povećana naknada za razvoj. Za korisnike kategorije s nižom cijenom je povećana s 1,00 kn na 2,00 kn, odnosno 100,0%, a za korisnike kategorije s višom cijenom s 1,50 kn na 2,60 kn, odnosno 73,3%. O povećanju cijene vodnih usluga, Društvo je korisnike obavijestilo pisanom obavijesti uz mjesečne akontacijske uplatnice.

Zahvaćena i isporučena voda

U skladu s odredbama članka 80. Zakona o vodama, te Pravilnika o očevidniku zahvaćenih i korištenih količina voda (Narodne novine 81/10), Društvo o zahvaćenim (crpljenim) količinama vode vodi očevidnik, te mjesečno dostavlja podatke Hrvatskim vodama.

Količina zahvaćene vode je u skladu s dobivenom koncesijom na temelju Odluke o dodjeli koncesije za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe (Narodne novine 10/98). Zbog razine potrošnje vode od strane korisnika te vremenskih uvjeta, količina crpljene vode na crpilištima je u 2011. na razini prethodne godine (iscrpljena neznatno veća količina vode - za 1,0 % više u odnosu na 2010.), ali je u odnosu na 2010. obračunana manja količina vode za 2,1 % (manja za 98.477 m³) bez obzira na povećanje broja priključaka na mreži za 301. Razlog manje potrošnje vode je povećana štednja i optimalizacija od strane korisnika. U 2012. iscrpljena je manja količina vode za 478.181 m³ ili 6,8%, a obračunana je veća količina za 145.129 m³ ili 3,2% uz povećanje broja priključaka za 310. Razlog veće potrošnje vode u odnosu na 2011. je dugotrajno sušno ljetno razdoblje.

Od ukupno obračunane količine vode, na domaćinstva se odnosi 78,5%, gospodarstvo 16,7% i ustanove 4,8%. Analizom podataka utvrđeno je smanjenje potrošnje vode u gospodarstvu u 2011. (za 39.853 m³ ili 5,5%), te povećanje u 2012. (za 97.353 m³ ili 14,1%). Kod potrošnje vode u domaćinstvima nisu evidentirana značajnija odstupanja.

Prema podacima Društva o broju priključenih stanovnika na vodoopskrbni sustav i količini obračunane vode, dnevna potrošnja vode po stanovniku priključenom na vodoopskrbni sustav Međimurja u 2010. je bila 127,5 L, u 2011. je bila 142,8 L (za 12,0% veća), a u 2012. je bila 147,7 L.

Kvaliteta vode

Pokazatelji kvalitete vode i njezine zdravstvene ispravnosti određeni su odredbama Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (Narodne novine 47/08). Tijekom 2012. ispitivanje kvalitete vode za piće Društvo provodi u vlastitom laboratoriju (unutarnji nadzor), a vanjski nadzor obavlja Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Nadzor je provodila Sanitarna inspekcija. Prema rezultatima ispitivanja, voda iz vodoopskrbnog sustava Međimurje je visoke kvalitete što potvrđuje i korištenje vode bez posebne prerade osim dezinfekcije klorom.

Izveštaj o kvaliteti vode za piće je objavljen u lokalnim sredstvima javnog priopćavanja i dostupan je na mrežnoj stranici Društva.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo isporučitelja vodnih usluga, struktura, način utvrđivanja i kretanje cijene u posljednje tri godine, prihodi, rashodi, te usklađenost cijene sa zakonima i drugim propisima.

Obavljenom revizijom su utvrđene slabosti i propusti koji se odnose na priključenost korisnika na sustav javne vodoopskrbe, naplatu potraživanja, podmirenje obveza, te gubitke vode.

1. Priključenost korisnika na sustav javne vodoopskrbe

1.1. Društvo je ustrojilo evidencije o priključenosti korisnika (domaćinstva, ustanove, pravne osobe) na sustav javne vodoopskrbe. Podatke koristi (analizira) više sektora u Društvu, a u navedenim evidencijama su uočene neusuglašenosti. U svrhu kvalitetnije obrade i točnosti podataka potrebna je veća suradnja između sektora i ustroj baze podataka s točno definiranim kriterijima.

Uključenost domaćinstava prema jedinicama lokalne samouprave u 2012. je bila od 64,1% u općini Mala Subotica do 92,7% u općini Donja Dubrava. Prema odredbama članka 212. Zakona o vodama, vlasnik građevine ili druge nekretnine je dužan priključiti građevinu, odnosno nekretninu na komunalne vodne građevine u skladu s odlukom o priključenju, a najkasnije u roku od jedne godine od dana obavijesti isporučitelja vodne usluge o mogućnosti priključenja. S obzirom da u korištenje usluge nisu uključeni svi obveznici, poduzete mjere za uključenost obveznika u korištenje usluge javne vodoopskrbe nisu dostatne, te bi Društvo uz jedinice lokalne samouprave, trebalo surađivati s drugom nadležnim tijelima (Porezna uprava, Ured državne uprave). Osim toga, uključenost pravnih osoba se ne može usporediti s brojem korisnika jer na području Županije nije uspostavljen jedinstveni informacijski sustav povezan s nadležnim tijelima koji bi omogućavao pregled pravnih osoba, odnosno uspostavu cjelovite baze podataka za korisnike usluga.

Državni ured za reviziju u svrhu točnosti i kvalitetnije obrade podataka predlaže uspostavu baze korisnika s unaprijed utvrđenim kriterijima, te nalaže i nadalje poduzimati mjere u suradnji s jedinicama lokalne samouprave i drugim nadležnim tijelima za uključivanje svih korisnika u sustav javne vodoopskrbe.

1.2. *Društvo je prihvatilo prijedlog Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navodi da će nastaviti s poduzimanjem mjera koje će pridonijeti otklanjanju slabosti.*

2. Potraživanja i obveze

2.1. Djelatnost javne vodoopskrbe je djelatnost od javnog interesa, pri čemu na cijenu usluge utječe sposobnost Društva za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, podmirenje obveza, te poslovanje Društva.

- Potraživanja

Koncem 2012. potraživanja iznose 14.452.045,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 342.269,00 kn ili 15,2%.

Vrijednosno značajnija potraživanja od kupaca se odnose na potrošnju vode od domaćinstva u iznosu 4.818.615,00 kn ili 33,3% i gospodarstva u iznosu 2.276.707,00 kn ili 15,8% ukupnih potraživanja.

Društvo je u 2010. naplatilo potraživanja u prosjeku za 114 dana, u 2011. za 126 dana, a u 2012. za 116 dana. Unatoč poduzetim mjerama, naplata potraživanja je otežana. Koncem 2012. dospjela su potraživanja u iznosu 4.217.826,00 kn ili 29,2% ukupnih potraživanja. Za dospjela potraživanja, Društvo poduzima mjere naplate. Omogućuje potrošačima obročne otplate dugova, upućuje opomene, pokreće ovršne postupke, aktivira dane instrumente osiguranja naplate potraživanja te isključuje velike i stalne dužnike iz sustava vodoopskrbe. Tromjesečno šalje opomene pravnim osobama za sva dugovanja iznad 300,00 kn i/ili 60 dana od dana dospijeća, dok opomene domaćinstvima šalje tri puta godišnje za dugovanja iznad 300,00 kn i dvije rate duga. Društvo putem Službe za opće i pravne poslove utužuje dužnike pokretanjem ovršnih postupaka. Tijekom 2012. Društvo je pokrenulo ovršne postupke protiv 329 dužnika (283 fizičke osobe i 46 pravne osobe), od čega su dovršena 42 postupka, odnosno ukupno je naplaćeno 97.515,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, odnosno potraživanja.

- Obveze

Koncem 2012. obveze iznose 101.187.769,00 kn, od čega se na dugoročne obveze odnosi 61.894.946,00 kn, a na kratkoročne 39.292.823,00 kn. Društvo obveze prema dobavljačima podmiruje za 42 dana.

Društvo nabavu dugotrajne imovine osim drugih izvora, financira kreditima poslovnih banaka. U 2012. je zaduživanjem financiralo 14,0% imovine. Udjel zaduživanja je obračunan na ukupnu imovinu Društva, koja se najvećim dijelom odnosi na komunalne vodne građevine koje su javna dobra u javnoj uporabi, od posebnog su interesa za Republiku Hrvatsku i koriste se samo za zakonom utvrđene namjene. S obzirom da Društvo imovinom koja čini javna dobra ne može slobodno raspolagati, Društvo treba obratiti pozornost na daljnje preuzimanje obveza, kako povećanje zaduženosti ne bi utjecalo na njegovu financijsku stabilnost.

Sposobnost Društva da pravovremeno podmiruje svakodnevne aktivnosti bez financijskih teškoća je smanjena, odnosno ukazuje na probleme s plaćanjem dospjelih kratkoročnih obveza i povećanu nelikvidnost Društva. Iako je likvidnost Društva u 2010. djelomično narušena promjenom strukture financijskih izvještaja (dio dugoročnih obveza prema bankama koje dospijevaju u 2011. je evidentiran u okviru kratkoročnih obveza), otežana likvidnost prisutna je i dalje kao posljedica dugovanja vlasnika (gradova, općina i županije) Društvu za ostvarena ulaganja u izgradnju kanalizacijske i vodovodne mreže.

Državni ured za reviziju predlaže obratiti pozornost na preuzimanje obveza i likvidnost Društva kako povećanje zaduženosti i smanjenje sposobnosti podmirjenja obveza ne bi utjecalo na povećanje cijene ili smanjenje kvalitete usluga.

2.2. *Društvo je prihvatilo prijedlog Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navodi da će nastaviti s poduzimanjem mjera koje će pridonijeti otklanjanju eventualnih slabosti, racionalnijem raspolaganju javnim sredstvima u obavljanju usluge javne vodoopskrbe, te osiguranju održivog razvoja kroz kvalitetu i cijenu vodne usluge.*

3. Gubici vode

3.1. Gubitak vode je razlika između zahvaćene i isporučene količine vode, odnosno voda koja ne stigne do krajnjeg korisnika vodnih usluga. S obzirom da gubici vode izravno utječu na kvalitetu i cijenu javne vodoopskrbe, Društvo provodi aktivnu kontrolu gubitka vode, međutim gubitak vode iznosi 28,5%. Realno ostvarive i prihvatljive količine gubitaka u vodoopskrbnom sustavu, kojima Društvo teži, kreću se u granicama 15,0 do 25,0%. Prema podacima Društva, količina gubitaka vode ovisi o starosti sustava, konfiguraciji i vrsti terena, vrsti i kvaliteti materijala cjevovoda, vrsti i broju potrošača (priključaka), tlaku u sustavu, stupnju tehnološkog razvoja i opremljenosti tvrtke koja upravlja sustavom, organizaciji, edukaciji i drugo. Vodoopskrbni sustav Međimurja karakterizira, između ostalog, velika duljina cjevovoda, te veliki broj priključaka. Voda se u cjevovodu zadržava i preko deset puta duže, a kao posljedica javlja se nestajanje rezidualnog klora čime se otvara mogućnost bakteriološkog onečišćenja vode. Da bi se spriječilo onečišćenje vode, Društvo preventivno svakodnevno zbog očuvanja kakvoće vode ispušta iz sustava velike količine vode putem hidranata i muljnih ispusta. Gubitak vode, osim što uključuje curenja, puknuća i istjecanje na distribucijskom sustavu, sadrži i vodu za ispiranje cjevovoda, vatrogasne potrebe, pranje vodospremnika i vodotornjeva, krađu vode ili ilegalnu upotrebu, netočnost vodomjera potrošača i drugo. U gubitku vode sadržana je i voda za preventivno ispiranje cjevovoda koji se ispiru i nakon svake sanacije kvara, prilikom dezinfekcije novog ili rekonstruiranog cjevovoda, tlačne probe vodovoda ili sustava odvodnje, strojnog čišćenja sustava odvodnje i drugo.

Društvo poduzima mjere za poboljšanje gospodarenja vodama stalnim ulaganjima u rekonstrukcije postojećih i izgradnju novih vodovodnih i kanalizacijskih vodova i pročistača otpadnih voda, te mjerama za priključivanjem obveznika na sustav javne vodoopskrbe. Ugrađenim mjernim uređajima otkriva propuštanja cjevovoda i prije njihovog vizualnog otkrivanja. Rezultat poduzetih mjera je vidljiv u kvaliteti vode, te smanjenju količina gubitaka vode uz istodobno povećanje dužine vodovodne mreže i broja priključaka na sustav javne vodoopskrbe. Prema podacima Društva, u 2011. je na cjevovod priključeno 33 075 priključnih vodova, a u 2012. je broj priključaka veći za 310, odnosno ukupno je 33 385 priključnih vodova. Dnevni gubitak vode po priključnom vodu je smanjen sa 184,6 L na 132 L. Radi očuvanja kvalitete vode, Društvo dnevno iz sustava ispušta 8,1 litara vode po priključnom vodu. U 2010. gubitak vode po stanovniku iznosi 60,73 L (33,3%), u 2011. je povećan za 14,08 L i iznosi 74,81 L (35,4%), a u 2011. je gubitak smanjen za 19,15 L i iznosi 55,66 L (28,5%) po stanovniku.

Radi uspješnijeg upravljanja gubicima u vodoopskrbnom sustavu, Društvo je 2006. započelo s primjenom standarda koji omogućuju određivanje stvarnog stanja u sustavu, a time i realno planiranje potrebnih mjera, ciljeva, praćenje uspješnosti realizacije i uspoređivanje sa drugim sustavima. Od 2006. uveden je računalni program za prepoznavanje mogućnosti uštede vode i novca, a za kontrolu i smanjenje gubitka vode primjenjuje se međunarodni ILI-indikator koji daje podatke o kvaliteti održavanja vodoopskrbnog sustava.

ILI-indikator je u 2010. i 2011. bio veći od 2 te je Društvo svrstano u drugu skupinu uspješnosti među razvijenim zemljama (dane su preporuke za poboljšanje). U 2012. ILI indikator iznosi 1,97, te Društvo svrstava u prvu skupinu uspješnosti u grupi odličnih vodovoda.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati mjere za smanjenje gubitaka vode.

3.2. Društvo je prihvatilo prijedlog Državnog ureda za reviziju.

VI. OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI CIJENE JAVNE VODOOPSKRBE

Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe su odgovorni za utvrđivanje cijena javne vodoopskrbe u skladu sa zakonima i drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da cijena javne vodoopskrbe na području Međimurske županije od 2010. do 2012. nije dovoljno ekonomski opravdana. Revizijom je utvrđeno da se u područjima priključenosti korisnika na sustav javne vodoopskrbe, potraživanja, obveza, te gubitaka vode pojavljuju slabosti i propusti, koje je potrebno otkloniti, kako ne bi utjecali na kvalitetu i cijenu usluge opskrbe pitkom vodom. Zbog navedenog se trgovačkom društvu Međimurske vode d.o.o., Čakovec predlaže:

- nadalje poduzimati mjere u suradnji s jedinicama lokalne samouprave i drugim nadležnim tijelima za obvezatno korištenje usluge javne vodoopskrbe,
- nadalje poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, odnosno potraživanja,
- obratiti pozornost na preuzimanje obveza, kako povećanje zaduženosti i smanjenje sposobnosti podmirenja obveza ne bi utjecalo na povećanje cijene ili smanjenje kvalitete usluge javne vodoopskrbe,
- nadalje poduzimati mjere za smanjenje gubitaka vode.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih preporuka pridonijela povećanju ekonomske opravdanosti cijene usluge javne vodoopskrbe. Također, cilj danih preporuka je i pridonijeti otklanjanju slabosti, racionalnom raspolaganju javnim sredstvima u obavljanju usluge javne vodoopskrbe, te osiguranju održivog razvoja kroz kvalitetu i cijenu usluga javne vodoopskrbe na području Međimurske županije.